

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Az Érsekújvárvidéki és Nagyszombati római katolikus néptanító-egyesületek közlönye.

<p>Megjelenik a szorgalmi időben minden hó 15-én s 30-án. Előfizetési ár: Egy évre 2 frt Félévre 1 frt Egyes szám ára 10 kr.</p>	<p>Szerkesztő és laptulajdonos: Dr. Komlóssy Ferencz. Főmunkatárs: Zelliger Alajos. Hirdetési díjak: Bélyegilleték 30 kr. Egy kéthasábos petitsorért 10 kr.</p>	<p>Az előfizetések, valamint a lap szellemi részét illető közlemények a „Népnevelő” szerkesztőségére címezve Budapestre (Ujvilág-utca 14. sz.) küldendők.</p>
--	---	---

TARTALOM: Felhívás a »Népnevelő« 1887-iki évfolyamának előfizetésére. — Néhány szó a fővárosi hitoktatásról — er Alajos. — Gyakorlati esetek az iskolából. F. J. igazg. tan. — Viszonzás ama bizonyos »jó nevű írónak«. — Irodalom és művészet. — Vegyes. — Felhívás Zelliger József síremlékére való adakozásra. — A pozsony-megyei tankerület néptanítóinak betűrendes minősítvényi kimutatása. — Szerkesztői telefon.

Felhívás

a „Népnevelő” 1887-iki évfolyamának előfizetésére.

Lapunk a jövő számmal VI. évfolyamba lép és ezen körülmény felment bennünket, hogy programmal untassuk t. olvasóinkat. Katolikusok olvasóink, katolikus tan- és nevelési ügyet kell hogy szolgáljunk lelkiismeretes meggyőződésünk alapján.

Lapunk évről-évre nagyobb mérvű elterjedésnek örvend. Ő Eminenciája, kegyelmes főpásztorunk a jövő évre első előfizetőnknek jelentkezett, a megyés püspök urak többen pártolják lapunkat oly irányban, hogy szegényebb sorsu tanítóik részére fizetnek elő, s ezeknek nagylelkű példáját az ujonnan kinevezett besztercebányai püspök ő méltósága is követi, ki lapunkat teljes jóakarattal és nagylelkűséggel felkarolta. Ezekre hivatkozva garantiát vélnünk nyújtani a jövőre, hogy ugyanis lapunk correct kath. irányban fog haladni, és a kath. tan- és nevelésügyet felvirágzásra segíteni. A legközelebb lefolyt időben találkoztak ugyan némely irástudók és hamis próféták, a kik lapunkat, illetve személyünket támadni megkísérelték, hogy elidegenítsék olvasóinkat s meghasonlást idézzenek elő közöttünk. Ennek okát kell hogy felfedezzük és ez nem más mint a személyes hiúság, mely egy bizonyos urat folyton kerülget s a ki lapunkat szerkeszteni óhajtott — (az erre vonatkozó levél egy-két részletét mai számunk egyik cikkében olvashatni) s miután mi a Népnevelőtől visszalépni nem akartunk, meg-

kezdődtek a személyes támadások, majd, a mint értesülünk nagy fájdalmak között megszülemllett egy új paedagogiai lap, hogy a sértett ambitio némileg ki legyen elégítve.

Utóbbi számunkhoz csatolt mellékletben jeleztük már, hogy a nagyszombati r. k. néptanító egyesület részéről magunkat függetleníteni óhajtván a hivatalos jelleget letesszük, de közlünk az egyesületről annyit, a mennyit általános tan- és nevelési szempontokból jónak látunk, de az érsekújvári r. k. néptanító-egyesületnek hivatalos közlönye leszen lapunk a jövőben is, s ezen egyesület mélyen tisztelt világi elnökének minden tekintetben rendelkezésére állunk.

Új dolgokat nem ígérünk, de azt mégis megjegyezzük, hogy a tanügyi politikával behatóan fogunk foglalkozni s azt éles bonczkés alá vesszük.

Lapunk Budapesten jelenvén meg, a legkitűnőbb paedagogiai erők által fog támogattatni, kikkel már is solidaritásba léptünk.

E lapok szerkesztőjének álláspontját a tanítók anyagi helyzetével szemben mindenki ismeri, a ki politikai lapot olvas és felszólalásaiból, melyek a tanítók fizetés-emelését célozták, meggyőződhetett, hogy a néptanítóknak igazabb barátja alig van az országgyűlésen, mely körülmény t. olvasóinkat azon kedvező helyzetbe hozza, hogy egyes óhajaikat, másrésről a rajtuk elkövetett sérelmeket a szerkesztővel bizalmasan közölhetik, a ki azokat az ország színe előtt föltárhatja és esetleges orvoslást kérhet. Hogy pedig lapunkat a szegényebb javadalmazásu egyháziak is olvashassák, kijelentjük,

hogy lapunkat intenciók (5) útján is megszerezhetik.

Előfizetési feltételek: Egész évre 2 frt, esetleg 5 intenció.

Kelt Budapest, 1886. dec. 29-én.

A Népnevelő szerkesztősége.

Budapest, Ujvilág-utca 14. sz.

Néhány szó a fővárosi hitoktatásról.

A ki az utóbbi években figyelemmel kísérte a főváros hit-erkölcsi viszonyait, az e téren egy-két év óta bizonyára némi haladást, illetve egy kis javulást is észlelt, és pedig — bátran kimondjuk — az ujonnan szervezett hitoktatói intézmény eredményeként, mely templomban, iskolában, családban, utcán stb. egyaránt szembetűnik: annál inkább csodálkozni fog tehát a fővárosi tanács nem régiben hozott határozatán, mely tüzetes nyomozás alapján földerítettű óhajtja, mi okozza a vallástanítás csekély sikerét a főváros iskoláiban. Ez ugyan nem bizalmi szavazat a még nem is három éves főv. hitoktatói intézmény mellett — mondja a figyelmes szemlélő. Nehogy soká csalódásban higgye magát, nem késünk mindjárt megjegyezni, hogy a főv. tanács legkevésbé sem mérlegelte már most két éves intézménye tulajdonképeni gyümölcseit -- mert ez egy kissé korán volna, hanem csak azon kérdéssel foglalkozott, hogy mi az oka annak, hogy némely iskolában *) oly sokan buktak a hittanból. Ez szerény véleményünk szerint két különböző dolog; és mi, midőn e fővárosi határozattal foglalkozunk, csak ez utóbbi részt akarjuk megvilágítani; és pedig azon egyesek ellenében, kik a főv. vallásoktatás csekély sikerének okai gyanánt a hitoktatási módszer helytelen voltát s a hitoktatók paedagogiai képzettséghiányát hánytorgatják.

Ez két vád, mely nem segíti a kérdést a megoldáshoz s csak pótolni akarja részükéről a jóakaratu tanácsokat s útbaigazításokat, melyeket mint a dologhoz nem értők, a tanácsnak nem adhatnak. Tendenciájuk mindjárt feltűnt előttünk. Nagy dolgot akartak belőle csinálni; pedig amitől ők mint a jövőben létesítendőől irtóztak, az már három éves határozat, mely így szól: a hittani érdemsorozat egyenjogúnak tekintendő a többi összes kötelezett tantárgyakból nyert érdemsorozattal; a hittanból elégtelen tanjegyet nyert tanuló pedig csakis javító pótvizsga sikeres letétele után léphet felsőbb osztályba (1884. 39. kgy. sz., a belügymin. jóváhagyta 1884. máj. 13. án 27.676. sz. a.). Ehhez nem kell kommentár! Kár volt tehát oly melegen üdvözölni a főv. tanácsot, mintha az nem tartotta volna igazságosnak a hittanban

*) Ez esetben a gyömrői-utcai iskolára történt a hitoktatás.

való hanyagság miatt sujtani a gyermeket; már 1884. jan. 23-án megtette azt, és — úgy hisszük — nincs is szándékában azon határozatot oly hamarosan megváltoztatni.

No, de hát lássuk, miért is buktak egyes iskolákban oly sokan a hittanból, és miért tartoznak ismételni az osztályt, ha a pótvizsgát le nem tették? A hitoktatási rendszer helytelensége miatt? A hitoktatás módszertana ugyanaz ma, mint volt évtizedekkel ezelőtt. Némely hányja-veti laikus feltevődés azt gondolja, hogy a vallástanítás csak formáságokat akar vagy pusztá szavak és tételek betanítását. A ki így vélekedik, az nem lehet hivattott bírálója a hitoktatás rendszerének, mert arról tesz bizonyosságot, hogy ezt nem is ismeri. Pedig illetően nagy dolgokkal traktálja olvasóit *) egy főv. napilap tanügyi rovata. Az illető cikkező úrnak szolgálók egy kis katechetikai leckével a következőkben. Az ifjúhoz szólok, az öreg is értse.

Véleményünk szerint az a helyes vallástanítás, mely az ésszt s a szívet is érinti, mely a hittételek magyarázatából kiindulva, megragadja a gyermek kedélyét s vonzalmat gerjeszt benne a hithez s a hiten nyugvó erényekhez. E szerint a hitoktatásnak két célja van: közelebbi és távolabbi. A hitoktatónak mindkét célt kell szem előtt tartania. A közelebbi cél a hitigazságok megismeretése, betanítása; a másik-, távolabbi- és főcél a megtanult igazságoknak gyakorlati alkalmazása az életben. Az utóbbi az első nélkül nem képzelhető, az első az utóbbi nélkül semmiféle ér. Ezt minden hitoktató **) igen jól tudja, azért nem elégedhetik meg csak a hittételek betanításával. A hitetlennek, a pogánynak lehetnek bármily terjedelmes ismeretei a ker. vallásról, de azért ő még nem keresztény — mondá Kellner; a hitigazságokat tehát nem elég csak tudni, ismerni, hanem azokat hinni is kell. Ez utóbbi fölkeltsére törekszik a hitoktató azon előadás által, mely a kedélyhez, a szívhez szól. Az őszinte hittől áthatott lélek könnyen megtanulja az erényt, mely legbiztosabb eszköz, hogy rövid idő alatt becsületessé és boldogokká lehessünk. Így nyilatkozik Quintillian is „Institutio oratoria“ c. művében, amint következik: „Qui vera fide induerit, facile easdem, quae virtutem docent, artes accipiet. Brevis est institutio vitae honestaeque, si credas.“ Ezeket és hasonló dolgokat nem azok előtt kell fejtegetni, kik a hitoktatással foglalkoznak, mert hisz ezek nagy gonddal előkészítettnek mindezekre, hanem azok előtt, kik arról tudákos hangon írnak, de dolgukkal tisztában nincsenek. Hja, a mai világban a nemzetek sorsát intéző fontos kérdésekkel olyanok foglalkoznak, kik az iskola küszöbét még alig lépték át; nem kell tehát csodálkoznunk az őket jellemző fölületességen.

Mert — kérdem — nem felületes-tudás, illetve tudatlanság kell ahhoz is, hogy valaki állít-

*) Tudtommal kettő: a P. H. és a P. V. B. a szedő. Értjük mindig a róm. kath. hitoktatókat.

hassa, hogy a hitoktatás csak azon kötelességek fejtegetésére szorítkozik, melyekkel az ember az egyháznak és nem azokra, melyekkel a hazának, a társadalomnak és embertársainak tartozik. Ennek cáfolgatásába tán nem is kellene bocsátkozni. Hisz magából az Isten tíz parancsolatából is hét embertársainkra vonatkozik, nem tölt-e el ezekkel hónapokat is a hitoktató? azután: az Isten iránti főkötelesség betöltése nem legbiztosabb záloga-e a haza, a társadalom iránti kötelemeknek; nem ez tartja-e fenn az államban a tagok közötti jó egyetértést, a hatalom iránt való köteles tiszteletet, a törvények iránti alárendeltséget, melyek a társadalom erejét képezik? Ha a vallás tanítás ezekre csak mellékesen törekedett volna, még pedig többnyire oly alakban és módon, mely a gyermek kedélyére alig lett volna képes hatni, és ha — mint mondják — a fősúlyt arra fektette volna, hogy a gyermek a vallás tetteit értelmetlenül (?) megtanulja, a formaságokat tudja, ismerje kötelességeit az egyház iránt — akkor a valódi jellemképzésről szó sem lehetne, és a kereszténység soha nem lett volna képes átalakítani a világot, nem lett volna képes a civilizációt megteremteni. Vagy tán az egyház most eltévesztette s nem ismeri feladatát? Hja, azért akarnak némelyek ismét reformátoroskodni?! Ne sutor ultra...

A hitoktatónak, midőn a gyermekek közé vonul, gyermekké kell lennie; alkalmazkodnia kell tehetségeihez, mint a Róm. Káté is mondja: In tradendis fidei mysteriis ac vitae praeceptis ad audientium sensum atque intelligentiam accomodari oportere (C. R. Vind. 1867. q. XI. p. 16.) Ilyen módszerre tanítatik mindenki, ki a papi pályára készül. Az egyetemes paedagogia előadása mellett a hitoktatás módszertana külön órákban adatik elő, s a megtanult szabályok gyakorlati tanításokban érvényesíttetnek; légből kapott tehát azon állítás, hogy a vallást tanító egyének közt kevés van, a ki ért a gyermekkel való bánásmódhoz, a ki a vallást úgy volna képes tanítani, mint ez a gyermek fejlettségének megfelel. Mit tanult tehát a paedagogiából? Vagy tán a paedagogia olyan különös tantárgy, hogy az iránt nem fogékony bárkinek értelme? Ennek felfogására még nyolc gymn. osztály, bölcsészlet és theologia sem elég? Egyesek nem szünnék meg ismételni azt a vádat, hogy a pap, a hitoktató, nem ért a paedagogiához, a gyermekekkel való bánásmódhoz, bármennyire is tanulmányozza ugyanazon kútfőket, melyeket a nép tanítói. Ha ez igazságon alapulna, megfejthetlen volna előttünk azon bizalom és ragaszkodás, melylyel a gyermekek hitoktatójuk iránt viseltetnek. A hitoktatók, kiknek már papi hivataluknál fogva is le kell ereszkedniök, úgy tesznek, mint sz. Pál, ki mondhatta magáról: Tamquam parvulus in Christolac vobis potum dedi, non escam. Leereszkednek a gyermekekhez a nyelvezetben is, és az ő felfogásukhoz, tehetségeikhez mérik az előadási, hitelemzési módot, hogy ezek a tárgyat megérthessék. A gyermekek tehát nem értelmetlen,

hanem olyan dolgokat tanulnak, melyek előbb tüzetesen megmagyaráztattak.

A hosszú tapasztalás bizonyítja, hogy a gyermekek hasonlíthatlanul jobban ragaszkodnak az ő „kedves“ „jó“ tisztelet urukhoz, mint tanítójukhoz! amely körülmény nem volna megmagyarázható, ha ő nem értene a gyermekekkel való bánásmódhoz. A növendékek alig várják a hittani órát, alatta figyelnek, a hittantól nem idegenkednek, abban terhet nem éreznek, s nem is vetik azt el maguktól. Hogy vannak, kik a hittani leckeét otthon nem tanulják, azt a hanyag tanuló, kire szüleje nem ügyel, más tantárggyal is megteszi. A tapasztalás igazolja, hogy a gyermekek a hittant előszeretettel tanulják: vannak növendékek, kik a hittanban kitünők, míg egyéb tantárgyakban gyöngék, és viszont, alig van a hittanban rossz tanuló, ki a többi tantárgyban is nem mutatna hanyagságot.*) Csekély a kivétel. Midőn tehát oly eset előfordul, hogy a hittanból sokan megbuknak, ennek oka nem a hitoktatás módszerében, de még a hitoktatóban sem keresendő, hanem egyebütt.

Mi egy-két körülményt megnevezünk, mely tapasztalásunk szerint némely fővárosi iskolában oka lehet a vallás tanítás nem kielégítő sikerének, azaz annak, hogy a hittanból többen elégtelen jegyet nyerne.

A mai kor szelleme fölvilágosodottaknak nevezi azokat, kik magukat a vallás iránt közönyöseknek, lanyhákknak mutatják. Ily szülék sokszor nyilatkoznak is ily értelemben gyermekeik előtt, legkevésbé sem törődnek azzal, ha ezek a hittant elhanyagolják is, csak a számtant, földrajzt stb. szorgalmasan tanulják. Ilyen gyermek a hitoktató buzdításaira is szüleje szavaival felel, ami sokszor nagy befolyással van osztálytársaira, kiket nehéz a helyes utra terelni. Legyen aztán az osztályban 80—100 gyermek, kiket a hitoktató, hogy az egész iskolát hitoktatással ellássa, összevonni kénytelen többször nemcsak a parallel, hanem minden utasítás ellenére más osztályokból is: kész a hátramaradás. Az illető hitoktatótól ilyen körülmények között nehéz követelni, hogy minden gyermekkel — különösen ha, mint az alsóbb osztályokban előfordul, még a magyar nyelvet*) sem értik — külön-külön foglalkozzék és így nem csoda, ha több gyermek, kiket otthon senki sem biztat a tanulásra, elbukik. Ezek száma mindjárt föltűnik, ha közöttük olyanok is vannak, akik a többi tantárgyakból ügygyelbajjal keresztül lábolnak. Persze, pótvizsgára, melytől szintén jót reményl a hitoktató, alig jelentkezik egy-kettő. Ehhez nincsenek hozzászokva.

A hittani óráról való elmaradások maguk után vonják a tanulók lassú előmenetelét vagy tökéletes

*) Ami esetünkben is, mely szönyegre hozott a tanácsban, csak három tanuló bukott, ki a tanítónál átment. Ez volt a feltűnő?!

*) Ilyen volt mind a három tanuló a gyömrői-utcai iskolából, hol találhatsz esetet, morvát, lengyelt, tótot és németet, akik egy év alatt olvasni megtanulhatnak esetleg, de egyebet nem.

elmaradását is. Megtörténik, hogy a hitoktató né- mely gyermeket csak 2 vagy 3, sőt 4 hónap mulya üdvözölhet óráján. Hiába jelenti be a mulasztókat, nem sokat használ, különösen oly osztályoknál, melyek a hittani órára rendkívüli időben kényte- lenek összejönni részint a termék elégtelen volta, részint a hitoktatónak más iskolában való elfog- laltsága miatt. Ime egy eset. A 2-ik A osztály tanórái délelőtre esnek, a 2-ik B osztályéi azon- ban délutánra, a hitoktató mindkét osztálynak dél- előtt adja az órát a délutániaknak tehát délelőtt kell eljönniök. Eljönnek? Az első négy hónapban még nem volt rá eset, hogy mind megjelent volna, sőt az is megtörtént, hogy egyik növendék most december havában mutatta meg magát először. Eltelik két hónap, míg könyvet vásároltat a hit- oktató. Mennyit mulasztott már eddig is! Lehet-e csodálkozni, ha az ilyenek elégtelen jegyet nyer- nek? Ki itt a hibás? Bárki is, de a hitoktató nem!

Ehhez járul a gyakori betegség, ok nélküli ki- maradás, ide-oda való hurcolkodás a szegényebb népnél, mely különben sem ruhát, sem könyvet nem tud venni gyermekének, az osztályok zsufolt- sága, amin csak a hitoktatók szaporítása segíthet stb. Mindmegannyi akadály, mely útját állja a si- kernek.

Különben e körülmények számbavételével a hitoktatás eredménye kielégítőnek mondható s pa- naszra okot nem szolgáltatathat. A főv. hitoktatók minden lehetőet megtesznek, és néhány év alatt fá- radozásukat oly siker fogja koronázni, mely iránt csak az nem fog méltánylással viseltetni, ki a kákán is esemót keres és ki működésükre irigy szemmel tekint. Bár segédkezett nyujtana nekik a vallásérkölcösös nevelés minden hű barátja és a siker koronájában szintén részt kívánna magának! Ez lenne önfeláldozásuk legszebb gyümölcse.

—er Alajos.

Gyakorlati esetek az iskolából.

1. Irodában ülök és irok. ^{3/4} 2 kor sirva jön be M. tanuló, hogy valaki ellopta földrajzi könyvét abban a pillanatban, midőn táskájából az irkakat szedte ki. Azonnal az osztályba megyek és vizs- gálatot rendelék el. M. előtt nyitva feküdt a könyv, szomszédjával farkasszemét nézett, azután táská- jába nyúlt és a könyv eltűnt. Néhány tanuló bi- zonyította, hogy látták a könyvet előtte és vele együtt néztek belé. Kék vászonba volt kötve és a tulajdonos neve beírva. Megvizsgáltam az osztályt, folyosót, udvart, mindent, de eredmény nélkül. Gyanum volt egyre, de ez nem távozhatott az osz- tályból. Semmit sem tudtam kisűtni; bántott ez a dolog, annál is inkább, mert szegény s egyike a legjobb tanulóknak volt megkárosítva. Három óra- kor jön a könyvkereskedő inasa. „Tisztelteti az úr, hogy M. tanuló nála hagyta földrajzát, midőn rajzlapirt vásárolt“ Alig csengettek 4 órát, be- lépek az osztályba a könyvvel — általános pánik. M.-nek most jutott eszébe, hogy a könyvet ott

felejtette és a szomszédja könyvébe nézvén, azt hitte, hogy sajátjába néz.

2. Hasonló eset. Tanítás alatt elveszett a pala- vessző. Hosszú keresés után küül, hogy tulajdo- nosa — otthon felejtette.

3. S. tanuló naponkint rendszeren legalább két- szer veszett össze társaival és a legcsunyább sza- vakkal illette őket. Magános helyre állíttatott és tanulóársainak meghagyatott: „Egy hétig senki se szóljon hozzá, ha pedig ő szólít meg, ne felel- jetek neki.“ Harmadik napon oda áll S, bocsánatot kér és azóta békét hagy társaival.

4. A havikönyvecskék kibocsátása után más- nap beállít hozzám B. asszonyság, a ki — melles- leg legyen mondva — éles nyelvéről széles körben ismeretes, és nem igen csendes hangon így szólít meg: „Igazgató úr, lányom két négyest kapott; a kisasszony bizonyosan haragszik rá, ezt nem tűröm.“ A kérdéses leányt jól ismertem — rossz oldaláról. Felkelek tehát, megfogom kezét és egy pillanatig szemébe nézek az anyának. „Leányának — mondom aztán — van 21 igazolatlan napja, gyakorlatokat sohasem hoz, több rendetlenséget csinál, mint az egész osztály; kívánja, hogy ötösöket kapjon?“ Az anya megütődött, későbbben ajánlotta magát és hosszú orral távozott.

5. Hasonló eset. „Igazgató úr, Z. tanító úr fiamnak négyeseket adott.“ — „Miért?“ — „Nem tudom.“ — „Miért?“ — „Hát, talán nem tudott felelni.“ — „Miért?“ — „Mindig kószál és nem akar tanulni.“ — „Tehát?“ — „De hát, szeretném mégis, ha lenne belőle valami.“ — Mondok egy jó orvosságot. Vegyen négy krajeárért nádpálcát és ha nem fogad szót, tudja, mit kell csinálni. Keserű, de használni fog.“ — „Köszönöm szépen, alázatos szolgálja.“ — Az atya megfogadta a jó tanácsot; a fiú egyike a legjobb tanítványoknak.

6. Hétfőn reggel egy atya jön be 12 éves fiával az irodába. „Igazgató úr, fiam tegnap a templomba ment. — úgymond — és P. tanító úr, este nyolc óráig bezárta. A fiú kilenc órákor jött haza. Én tizenkét évig voltam katona, de így nem büntettek meg minket soha. Kívánom, hogy a tanító úr felelősségre vonassék.“ Gyanus volt előttem a dolog, mert tegnap benéztem az osztályokba és senkit sem láttam azokban. Kérdezem a fiút, ez is azt mondja, a mit az apja. Lehivatom a tanító urat. A fiú sápad és el akar szökni, de atya vissza- tartja. Kezdődik a kihallgatás és mindjárt küül, hogy a fiú esirkefogókkal töltötte el a napot és hogy ki ne kapjon, hazudott. Az atyának és a fiúnak bocsánatot kellett kérniök a tanítótól; a fiú aztán csakugyan be lett zárva, és mi követ- kezett rá odahaza, azt elgondolhatjuk.

Közli: F. I. el. isk. igazgatótanító

Viszonválasz ama bizonyos „jó nevű írónak“.

Ezzel ugyan aligha tartoztunk, mert jóllehet ama bizonyos úr válasza, melyet egy-két lapban

megelesztett, nevünkre volt is címezve, nem nekünk szólhatott s ha egy jó névnek örvendő tanügyi lap nem közli vala választát, bizonyára kiméltük volna a tintát és papírost, mert az olyan individuummal, ki a tisztességnek alpháját sem ismeri s a műveltség alapfogalmát sem látszik tudni, polemizálni nem szoktunk. Nem is polemizálunk hát, csak úgy bánunk el vele, mint a hogy a rakoncátlan gyermekkel elbánni szokás, hogy megismerve csekély voltát, magába szálljon s ne ámítsa jövőben a nagy közönséget hangzatos phrasisokkal, odavetett sophismakkal és nagyképűsködéssel.

Lapunk 20-ik számában az ill. „Vegyés“ írója leszámolt a „jó nevű íróval“; mi azon tanügyi lapban, melyben a támadás ellenünk intéztetett nyilatkoztunk, most már csak arról lehet szó, hogy t. olvasóink szemeit felnyissuk, hadd ismerjék meg a madarat tolláról s győződjenek meg, hogy néznek ki azok a „jó nevű írók“.

Az a bizonyos úr, a ki a világgal minden áron el akarja hitetni, hogy „jó nevű író“, 1886. évi okt. 29-én hozzánk intézett levelében többi között ezt írja: „Több hang — még pedig nyomós hang — (talán bariton hang. Szerk.) emelkedett fel, mely azon óhajt fejezte ki, hogy a Népnevelő Nagyszombathban jelenjék meg; ha pedig jelenlegi szerkesztője ellenezné, akkor egy új lapnak szüksége fog fenn. De nemcsak hivatalos (talán hivatalos. Szerk.) oldalról kaptam ilyféle felszólítást, de még többet privát részről, a honnan egyenesen engemet (Sic! most búvik ki a lóláb! Szerk.) kérnek fel (kár volt bele nem tenni: összetett kezekkel! Szerk.) egy lapnak megindítására“. Majd így végződik a levél: „t. i. azon ajánlatot teszem, hogy a Népnevelőt nekem új évtől adja át. (Milyen naiv! Szerk.) Azt nagyon jól befogja látni, (Dehogy akarjuk belátni! Szerk.) hogy a Népnevelőnek a gyökere itt ezen a vidéken van (Honnét tudja ezt, mikor lapunkat nem olvasta, annálkevésbé praenumerált rá? Szerk.) s hogy innen kiragadva el kell fonnyadnia még akkor is, ha nem kellene valaminemű concurrensel megküzdnie“. Vagyis röviden megírhatta volna ezt következőképen: minden áron szerkesztőnek kell lennem.

Ezen szerény (?) hangu levélre méltóképen csak a vizhang válaszolhatott. Olvasóink előtt kijelentettük, hogy a Népnevelőtől meg nem válunk, hanem ha kell, áldozatok árán is fentartjuk Erre jöttek a személyes támadások. Az volt tehát a mi bűnünk, hogy nem engedtünk a felszólításnak és nem ijedtünk vissza azon „valaminemű concurrenséktől“, melyek között most már mint értesülünk valami „Kalóz“-féle lap szándékozik felütni fejét s kész garázdálkodni azon a vidéken, mely vidékről tudjuk, hogy ott a személy és vagyonbiztonságról gondoskodva van és így a kalózoknak aligha megyen jól dolguk, s azon a vidéken grassálni nem fognak.

Szemünkre veti azon bizonyos úr, hogy „nemes haragra gyúlt“ a „Népnevelő“ 18. száma „az ő kinevezetése miatt. Hát a mi azt a famosus ideig-

lenes kinevezést illeti, mi azzal nem törődünk arról lapunkban említést sem tettünk volna, ha a kinevezés a rendes és nem erőszakos processuson ment volna keresztül. És hogy most már a „Vegyés“ rovat azon passusát magunkévá tesszük, arra készlet minket a „szemérmertességnek azon hiánya“, melyet a „jó nevű író“ „Válaszában“ elárul, midőn dicsekedni mer „eddigi sikeres működésével“, holott ezen sikeres működéséről tudomást venni senki sem akart s nyolc esztendeig rendes tanári kinevezésre nem érdemesítettett, s jelenleg is nem azon esetleges körülménynek köszönheti kinevezését hogy a pályázók között az ő neve foglaltatott első helyen az abc sorrendje szerint és hogy ezen abc sorrend alapján lett Nagyszombathból a magasabb forum elé h. igazgatónak felterjesztve.

Ne röpüljön hát édes uram örömében a hetedik pontig, hogy annyira vitte dolgát, mert az olyan polemiák után felnyilhatnának az irányadó köröknek a szemeik s akkor nehezen fog sikerülni másodizben a salto mortale, melyen oly szerencsésen az egyszer átesett. Mert azok után miket ellenünk irt, az utolsó képezdész is be fogja bizonyíthatni önről, hogy nagyobb qualificatiója lehet egy kofa egylet mintsem egy paedagogiai intézet vezetésére. Válaszában ugyanis megvan „a szemérmhiány, az igazság szándékos tagadása és bizonyos foku rágalom“, melyekkel minket vádolni akart, de mely erényeket önre vezetjük vissza, mint a ki személyünket pellengerre állítani iparkodott.

Előbb nem ítéltünk, nem hamarkodtunk, nehogy azt mondja ismételten, hogy „szeszkeskedve-gondolkozunk és itélünk, s ha az előbbi ítéletnek „súlyát nem érezte“, talán megérzi ezen utóbbinak, ha azt megszívleli; mert csak is ezen esetben kívánhatunk önnek és kebelbarátjainak boldog új esztendőt!

A felelős szerkesztő.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Egy ízben elismeréssel nyilatkoztunk a „Borromaeus“ katolikus hitszónoklati havi folyóiratról (előf. ára egy évre 4 frt), most legmelegebb ajánlásunk mellett közöljük a 2-ik füzet tartalmát, melyből némileg ítéletet alkothatnak maguknak t. olvasóink a folyóirat szerkesztéséről is. Tartalom: 1. Karácsony napján. Mindent Isten dicsőségére! Dr. Kisfaludy Á. B. theol. tanártól. — 2. Szent-István első vértanu ünnepére. A mindig üldözött s vértanui által mindig diadalmas egyház. Dr. Giesswein Sándor sz.-széki jegyzőtől. — 3. Az év utolsó estéjére. Mily vége lesz a földi dolgoknak s mit tegyünk, hogy lelkünket megmentjük. Dr. Balits Lajos theol. tanártól. — 4. Újév napjára. Jézus követése, mint minden ideig és örökkévaló boldogság egyedüli forrása. Dr. Surányi János theol. tanártól. — 5. Újév után való vasárnapra. Krisztussal-e vagy Krisztus ellen. Horváth Lajostól. — 6. Három királyok ünnepére. Amit Jézus szent szive legforróbban óhajt. Dr. Pethó theol. tanártól. — 7. Vizkereszt után I. vasárnap. Hogyan válik hasznunkra az emberekkel való társal.

gás? Felber János székesegyh. szónoktól. — **Jézus nevenapjára.** A legszentebb, legboldogítóbb név. Dr. Kiss Ignác képezdei tanártól. — **9. Tüzoltó zászlószentelésre.** A zászlók általános, — tüzoltók zászlójának különös jelentősége Mohl Antal apát-kanonok-, város-plebánostól. **10. Gyónószéki intés.** Félénk, tartózkodó, szegyenkedő bűnös-höz Horváth Lajostól.

A kalocsai növendékpapság »Szent Ágoston-Egylete« előfizetést hirdet Dr. Knecht Frigyes Justus freiburgi kanonok »A bibliai történet gyakorlati magyarázata« című munkája magyar fordításának I. kötetére, mely az ószövetség biblia gyakorlati magyarázatát fogja magában foglalni. Előf. ára 1 frt 50 kr. A főt. papság figyelmébe ajánljuk

Franklin társulatnál megjelent. **Gyakorlati német nyelvtan** kezdők számára I-ső rész. Irta Klingenberg Jakab ny. r. tanító. Második javított kiadás. Ára kötve 25 kr. 48 lap.

Mehner Vilmos jónévű könyvkiadó Budapesten megküldte »Vas Gereben összes művei«-nek folytatólagos (27-30) füzetét, melyek kiállítására díjmentesen válik a kiadónak, ki a költséget nem kiméli a szép metszetekre sem.

— **Rózsavölgyi és Társa** kiadásában megjelent és beküldetett: Mikado keringő. Sullivan Arthur operettje dallamai után szerzé Bucalossi P. és Danse des Bayadéres. Polka de Salon pour PIANO. Sules Sellei től. Ez utóbbinak ára 80 kr.

— **„Magyar dal-album“** hatodik folyamának 20 népdalt tartalmazó 2-ik füzeté is megjelent. Ezen havi füzetekben megjelenő vállalatot annyival is inkább ajánljuk minden magyar zenekedvelőnek pártfogásába, mert jelenleg ez az egyedüli folyamatban levő egyetemes népdalgyűjtemény. Előfizetési ár 10 füzetre (egy évre) 1 frt 80 kr. Egy füzet ára 25 kr. Kiadóhivatal Győrött.

— **Beküldetett:** Tréfás számtani feladványok gyűjteménye. Szerkesztette Orbók Mór Pozsonyban. Ára 50 kr. — A szerző úr csak nem tartja számtani igazságnak, hogy minden vallás egyforma?! Hja, tréfa! No, de ez nem hat nemesítőleg a kedélyre, pedig ezt ígerte s ezen ígéretét ki is nyomatta.

VEGYES.

— **T. c. olvasóinknak boldog új évet kívánunk!**

— **Az előfizetések és hátralékok** szíves beküldését jövő évi első számunk megjelenéséig (jan. 15.) kérjük!

Figyelmeztetés. T. olvasóinkat kérjük, az előfizetéseket szíveskedjenek nevükre czimezve küldeni, hogy lapunk a szintén bpesti „Népnevelők Lapjával“ össze ne tévesztessék. Akiknek előfizetési összegét kezünkhez vettük azok címszalagjának kinyomatásáról gondoskodunk Ez lesz a jel és nyugtatvány!

— **A néptanító átlagos fizetése Franciaországban** egy előkelő francia paedagogus szerint

800 frank évenként. Ez bizony nem jobb, sőt talán rosszabb a mienknél, mert ha fél forintnak vesszük a frankot, akkor körül-belül 400 frt, de tudjuk, a frank tulajdonképeni netto értéke csak 40 kr s nekünk csak rossz valutánk után kell egy frankért már 50 krt fizetni; így tehát egy francia néptanító átlagos évi fizetése körül-belül csak 320 frt, a miért szegény kollégánkat nincs okunk megirigyelnünk; de legalább vigasztalódhatunk a magunk sorsában, bárha a sok és előkelő aláírással biztosított javadalmi okmányunk szerint azt kaphatnánk meg biztosan, mit ott nekünk oly komolyan ígérnek. De ha érvényesítjük ki nem elégített jogos követelésünket, az egyházi férfiú, a békének lévén embere, hirdetője és fejlesztője, természetesen hogy visszahúzza magát; — a tanfelügyelő az ügyet félre tolja, talán majd elhallgatnak is vele; — a szolgabíró keres alóla kimenteni magát valamely §-al, vagy § magyarázattal; s az előjáróság, az pláne elutasítja magától; lássa maga, hogyan éljen a nép tanítója, úgy is oly terhes az a törvény, mely a gyermekek iskolabajárását parancsolja; elég ha adnak érte valamit jó kedvükben, ha megtetszett nekik, midőn a tanító úr meghatotta őket valahogy a „kántikálással.“

— **Azon új népiskolai törvény** szerint, mely múlt hó végén Franciaországban hozott, ott minden iskolát világiasnak deklaráltak, tehát a felekezeti iskolákat eltörölték és szerzeteseket s apácákat a tanítástól elitottak. Hiába állott föl a francia országgyűlésen a tudós, lelkes és bátor Freppel érsek, rámutatva az ily törvény szomorú következményeire; Franciaország, sajnos, elfeledte, hogy egykori diésőségét, mostani tagadhatlan jólétét, s minden valóban utánozhatlan nagyszerű vívmányait a művészet és tudomány terén az egyház s annak intézményeinek köszönheti s hogy hanyatlásai minden téren mindig akkor s azóta datálódnak, a mikor s a mióta az egyháztól elválik s intézményeit becsmélve, elutasítja magától. Minden egyéb államban jobbra becsüli a törvényhozás az egyház intézményeit, mint Franciaországban, pedig maga a francia nép józan, iparkodó és igen vallásos. Az egyháznak tehát csak az a joga marad, hogy iskolákat alapíthat és fentarthat saját költségén; ezt okosan megengedték neki, de már a tantervet s a tanerőket, szóval a szellemet majd az állam diktálja. Hála Istennek; ez nincs így nálunk s nem is lesz, amint az az állapotok után látszik; a felekezeti iskolák és tanítóinak költségei bármily szerények is, sokkal biztosabbak mint a községi s állami iskoláké; azokat szükség esetén csak be lehetett eddig hajtani, de a községiekénél megakadt minden; ki exequálhatja az államot? Mint más helyütt ki-

mutattuk, 320 frt egy francia néptanító átlagos évi fizetése; evvel nem cserél magyar tanító; azért a fizetés ügyét azonban nem reformálták. Majd meglátják, mennyire mennek?

— **Orsz. erkölcsnemesítő egyesület** alakult néhány hó előtt a fővárosban hirneves vezértérfiak kezdeményezése folytán, kik igyekeznek az egyház férfait is működésük körébe vonni. Utóbbi által beismerik az erkölcsnemesítés legcélravezetőbb módját, melynél fogva az egyház van hivatva az emberiség és társadalom erkölceit fentartani és terjeszteni. A midőn azonban erről megvannak győződve, külön egyesületi tervök is mintegy feleslegesnek látszik s alig hiszszük, hogy fentarthassák kivált mainapság, midőn annyi a költséges egyesület s alig van már honpolgár, ki nem 3-4 egyletnek a tagja. Bár mindenki ahhoz az öröklétü-, legmagasztosabb célú egyesülethez teljes szívből és lélekből tartoznék, melynek neve „**anyaszentegyház**“, jobb erkölcsnemesítő egyesület nem volt s nem is lesz soha, mint az; annak minél méltóbb tagjává lenni, legyen mindenkinek legfőbb iparkodása életében; ha annak meg tartja alapszabályait, az az isteni tanait annak segédeszközeivel, az az malasztteljesen szentségeivel él, erkölceit nem csak nemesíteni fogja, hanem tökéletesíteni is; évezredek óta volt erről immár gondoskodva, s ez lesz csak egyedül hatályos minden időben és sikere biztos minél inkább haladnak elő a nagy századok.

— A „**Magyar Háziasszony**“ olvasónői **Beniczkyné Bajza Lenke** kedvelt írónőnek aranytollat vettek, melyet az írók és művészek társaságának helyiségében Komócsy József jónevű költőnk nagyhatású beszédje kíséretében dec. 11-én nyújtottak át. A jubilált írónő e kitüntetésre érdemeket szerzett jóirányú írói működése által, melyhez mi is gratulálunk!

— **Simor János** Hercegrímás Ő Eminentíája volt az első, ki lapunk 1887. évfolyamára előfizetett! Ezen kitüntető etismerés jutalmazza önzetlen fáradozásunkat és serkent a további munkálkodásra!

„**Nem mind arany, ami fénylik**“, ezt szoktuk mondani azoknak, kik nevelés-oktatásügyünket gáncsolva Németországra szeretnek hivatkozni, melyet mint egy eldorádót mutatnak be. Mi elismerjük a jót és nem takarjuk el a gáncsolni valót sem. Örömmel adunk helyet ama statistikai kimutatásnak, hogy Németországban az 1886. év folyamán megjelenő hírlapok és tolyóiratok közül 195 a „nevelési oktatásügy“ és ezek közül ismét

95 kizárólag a „népoktatásügy“ szolgálatában áll: de nem késünk megjegyezni, hogy hazánk népoktatásügyének állását nem ilyen lidércz világosságban óhajtjuk látni. Ha hazánkban aránylagosan ennyi oktatásügyi lap látna napvilágot, tengődés volna életük még inkább, mint most, midőn csak üdvözölnünk kell oly praktikus gondolkozású és előre látó egyént vagy testületet, mely hogy a szétforgácsolt erőket összegyűjtse, felhagy maga lapja szerkesztésével. A haladásnak mérvvesszeje nem a lapok száma, hanem azok tartalma, mely csak kölcsönös egyesülés által vívhat ki elismerést és sikert

Diesterweg, a szabadelvű nevelés legfőbb képviselője születésének 100-ik évfordulója (szül. 1790. okt. 29-én) alkalmából egy Diesterweg-musaeumot óhajt rendezni a német tanítóság. E törekvés célja: egybefoglalni mindazon eszközöket, melyek a tanfőfiú tanulmányozásához szükségesek. Diesterweg Adolf, a német tanügy kimagasló alakja, kit barátai a „német Pestalozzi“ névvel tisztelték meg. Ő Krisztust állította ugyan oda a nevelők és tanítók mintaképének, de „vallásos előítélet“ és „türelmetlenség“, „felekezeti szűkkeblőség“ helyett jobban tetszett neki a „közszeretet“ hirdetni, és az iskolát az „egyház gyámsága (?) alól felszabadítani“ céljai egyikének ismerte. Diesterweg tehát rationalista, kit szabadelvű vallási nézetei miatt életében is a vallás ellenségének neveztek. Paedagogiai elvei számos követőre találtak. A tervbe vett muzeum elő fogja segíteni azt, hogy Diesterweget tökéletesen megismerhessük. A musaeumba felvételnek: Diesterwegnek és azon helyeknek, hol megfordult, fényképei, kéziratjai és nyomtatványai, melyeknek elseje: Über Erziehung überhaupt; und über Schulerziehung insbesondere. A Diesterwegre vonatkozó iratok- és egyéb tárgyakkal, melyek tanulmányozásához alkalmasoknak fognak bizonyulni, annak idején bővebben fogunk foglalkozni.

A méhek oltalmazása télen át. A téli hideg viharoknak a méhekre nagy hatása van s valahányszor csak ily vihar kitör, a kasban mindig nagy mozgalom uralkodik. Nem kevésbé veszélyes a méhek gyöngé léggző szerveire nézve a hideg sűrű köd is, mely télen és ősszel oly gyakori; a köd ugyanis a légnyílásokba behatolván, nemcsak azok légutait zárja el s okoz nehéz légzést, de a kas falait és a sejteteket is megnedvesíti, a mi a száraz helyet kedvelő állatok egészségére igen ártalmas. A vihar és köd azonban, ha hosszú csatornán hatolnak a kasba, erejüket veszítik és a méheknek bajt nem okoznak. Ezen alapszik az apró előkamarácskákban a köpű elé alkalmazása, melyek deszkából vannak készítve, 19 cm. hosszúak, 1 és fél cm. magasak s 10 cm. szélesek. E kis kamra úgy állítandó a köpű elé, hogy nyílása a kaséval pontosan összeessék, aztán szeggel erősítetik meg. A kas nyílása elé két bádogszelet szögeztetik, ezek feladata az egerek bejutását megakadályozni. Ezen berendezés mellett a méhek télen is szabadon járhatnak ki a kasból, továbbá a téli nap sem süthet a kas nyílására s a méhek folyton sötétben lehetnek; e kis kamrácska megtöri a vihar erejét s meggátolja a köd bejutását. Télen át minden kas nyílása elé kellene tenni egy ily kamrácskát, mert ez képes az egész kas népét az eldögléstől megvédeni.

(K. N.)

— **Lapunk azon t. olvasóit** kiket b. Zelligerhez a barátság vagy kegyelet köteleke fűzött, az év végével felkérjük, sziveskedjenek kegyelet adójukat leróni és a felállítandó siremlékhez tehetségük szerint járulni. Ha mindegyik volt tanítványa és személyes barátja csak valami kis összeggel is járulna a jelzett célra, a legjobbnak emlékezetét dicső márványemlék hirdethetné. A dakkozzanak tehát és gyűjtsenek! Esztergom és Nagyszombat eddig nem mozgott, vegye valaki kezébe a gyűjtést szeretettel kérjük!

A pozsonymegyei tankerület néptanítóinak betűrendes minősítvényi kimutatása.

11-dik közlés.

Fridwirth Sámuel, Pozsony evang. isk.; evang. v.; rend.; szül. 1848. novemb. 30. Németujvár; képes. Sopron evang. kép. 1867. magy.; szolg. 1867-től, nős 1 gyermek; Pozsonyvárosi tanítóegylet tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Pozsony.

Fülöp Ede, cseklési közs. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1859. szeptember 10. Nagy-Magyar; képes. Modori áll. kép. 1877. magy.; szolg. 1877-től; nős 1 gyermek; Pozsonymegyei tantestületnek tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1880. Cseklész.

Fülöp János, Galántha kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1842. május 11. Cseklész; képes. Esztergomi kath. kép. 1863. magy.; szolg. 1863-tól; nős 2 gyermek; nagyszombati kath. tanítóegylet tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Galántha.

Fülöp István, Csákány kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1837. decemb. 26. Ság; képes. Esztergomi kath. kép. 1860. magy.; szolg. 1856-tól; nős 5 gyermek; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Csákány.

Fülöp Sándor, Nagy-Magyar kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1836. február 15. Ság; képes. Érsekújvári kath. kép. 1853. magy. nős 1 gyermek; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Nagy-Magyar.

Füzesi Márton, Stomfa, kath. isk., r. kath. vall., rend. szül. 1862. nov. 11. Szempez; kép. Modori áll. kép. 1882. m. nőtlen, magy. besz. és ir.; nyugdíjint. fölv. 1885. Varrasán.

Gasselszeder Miklós, Nagyszombati kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1853. decemb. 4. Nagyszombat; képes.; Nagyszomb. kath. kép. 1872. magy. ném. tót; szolg. 1871-től; nős 2 gyermek; Nagyszombat. kath. tanítóegylet tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Nagyszombat.

Gaurik József, Tótujfalusi kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1826. február 19. Dubow; képes. Nagyszomb. kath. kép. 1857. ném. tót; szolg. 1848-tól; nős 4 gyermek; magy. besz. ir. némileg; nyugdíjint. fölv. 1875. Tótujfalu.

Gere János, Dimburg kath. isk.; r. kath. v.; szül. 1849. ápril 27. Prukk; kép. Nagyszomb. kath. kép. 1883. magy. ném. tót; szolg. 1883-tól; nőtlen; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1883. Dimburg.

Ghyczy József igazgató-tanár, Pozsony állami felsőbb leányisk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1840. szeptemb. 23. Szombathely; képes.: Pesti főreáltanod. 1864. magy.; szolg. 1870-től; nős 2 gyermek; Pozsonymegyei tanítótestület tagja; magy. besz. ir.; az orsz. m. hivatalnokok nyugdíjintézetének tagja.

Gilm Mária, Pozsony kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1829. január 2. Innsbruck; képes. Nagyszombati kath. kép. 1870. ném.; szolg. 1870-től; apáca; magy. semmit.

Gilm Serafin, Pozsony kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1827. október 11. Innsbruck; képes. Nagyszomb. kath. kép. 1870. ném.; szolg. 1870-től; apáca; magy. semmit.

Gitta Ambrus, Stomfa községi isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1852. decemb. 7. Modor; képes. Modori áll. kép. 1874. magy., ném., tót; szolg. 1874-től; nős 1 gyermek; Pozsonymegyei tantestületnek tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1878. Récese.

Goblovsky Gábor, Sárffő kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1828. március 12. Verbs; képes. Esztergom kath. kép. 1849. magy., szolg. 1849-től; nős! Nagyszombati kath. tanítóegylet tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Sárffő.

Gönczy Mihály, Szempez kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1826. február 24. Bakony-Szent-László; képes. Érsekújvári kath. kép. 1854. magy.; szolg. 1841-től; nős; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Szempez.

Göndör Károly, Pozsony kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1853. szeptember 12. Pozsony; képes. Bécsi és Budapesti tanári egyetem 1880. ném., magy.; szolg. 1880-tól; nős 1 gyermek; a pozsonyi r. kath. tanítók nyugdíjint. tagja; magy. besz. ir.

Goldberger Mór, Galántha izr. isk.; mózes v.; rend.; szül. 1861. május 24. Bakony-Nána, képes. Győri kath. kép. 1879. magy.; szolg. 1879-től; nős; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1883. Galántha.

Goldberger Samuel tanár, Nagyszombati polg. isk.; mózes v.; rend.; szül. 1850. október 14. Sarkad; képes; Budapesti polg. kép. 1876. magy. ném.; szolg. 1876-tól; nős; Pozsonymegyei tantestületnek tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1876. Nagyszombat.

Gottl Adolf, Pozsony kath. isk.; r. kath. v.; seg.; szül. 1847. novemb. 28. Pozsony; képes.: Pesti tornaegylet 1882. magy.; szolg. 1877-től; özvegy 2 gyermek; magy. besz. ir.; a pozsonyi kath. kiválts. nyugdíjint. tagja.

Gramantik Gabriella, Nagy-Szombati kath. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1835. február 19. Privigye; képes.: Nagyszombati kath. kép. 1860. ném. tót; szolg. 1854-től; apáca; magy. beszél.

Grätzer József, Stomfa közs. isk.; r. kath. v.; rend.; szül. 1848. augusztus 9. Dévény; képes. Nagyszombati kath. kép. 1867. magy. ném. tót; szolg. 1867-től; nős 2 gyermek; Pozsonymegyei tantestületnek tagja; magy. besz. ir.; nyugdíjint. fölv. 1875. Stomfa.

Szerkesztői telefon.

S. B. Sürgősen készített munkának ön is ismeri becsét. Jó ezikk is csak idővel készül. Vannak, kik éveken át foglalkoztak egy munkával; pl. Barthelemy 30 évig írta »Az ifju Anarchasis utazását«, Balbi »Bilanzia politica del globo« művét szintén. Ezekből vonja le a tanulságot! és megtudja, cikke mily sorsra jutott és mi a teendő jövőben.